

Napovedi o vojno-gospodarski zvezi med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo

Sklenitev take zveze bi nedvomno razširila sedanjo vojno še na Sovjetsko Rusijo

Budimpešta, 19. januarja. m. Obveščeni madžarski krogi zatrjujejo, da je Nemčija poslala v Moskvo večje zastopstvo, ki se s sovjetsko vlado pogaja za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Po tem sporazumu bi obe državi ustanovili gospodarsko zvezo. Ta bi v celoti izvedla sodelovanje med obema državama glede preskrbe s surovinami. Rusko gospodarstvo in preskrbo Nemčije bi organizirali nemški strokovnjaki po navodilih maršala Goeringa.

Če so te vesti resnične, potem pomeni nova zveza med Nemčijo in Sovjeti začetek popolnega vojnega sodelovanja med obema državama. S tem bodo potrjene tudi napovedi, ki pravijo, da je treba še to spomlad računati z vojno med Anglijo in Francijo in Turčijo ter med Sovjetsko Rusijo. Razširitev vojne na to zadnje bi ustvarila drugo fronto proti Nemčiji: tisto kar so Nemci hoteli za vsako ceno preprečiti z uničenjem Poljske.

Anglija in Francija bi Sovjete ter z njimi Nemčijo prišli z dveh strani: s severa čez Finsko, kamor bi pošiljali izdatno pomoč, na jugu pa iz Turčije in Iraka, s ciljem, da osvobodijo petrolejske vrelce na Kavkazu ter odrežeta Sovjetom in Nemčiji nafto, najvažnejši

pogoj za moderno vojskovanje, za Nemčijo še posebno važen, ker je in bo skušala uspehe doseči zlasti s svojimi motoriziranimi enotami.

Vojna bi se potem takem spremenila v vojno za uničenje nemškega narodnega socializma in za uničenje sovjetskega komunizma.

Rim, 19. jan. o. Italijanski tisk zadnje čase veliko razpravlja o možnosti za razširitev sedanje vojne na Rusijo. Središče vojne proti Rusiji bi bila prednja in srednja Azija. Nemčija iz skrbi pred tem Sovjetom svetuje, naj se s Finsko čimprej poravnajo, ko je niso mogli hitro pozehtati, da bodo lahko svojo vojaško silo porabili za obrambo bogastev na Kavkazu. Nemčija bi hotela Anglijo in

Francijo prehiteti ter z rusko silo ograziti njuno moč v Aziji.

Rim, 19. jan. m. Kakor vse kaže, bo italijansko časopisje še bolj poostriilo ton svojega pisanja proti Sovjetski Rusiji. Sklepajo to iz zadnjega govora tajnika fašistične stranke Muttija, ki je poudaril, da bo fašizem ohranil svoje nemiropirljivo stališče proti boljševizmu. Italija podpira boj proti komunizmu tudi s tem, da pošilja orožje na Finsko, o čemer poroča časopis »Avvenire«. Ta list je v večerajšnji izdaji objavil oster napad na Stalina samega in na boljševizem. Povod za ta napad je dala kijska radijska postaja, ki je Italijo imenovala »svetovnega sovražnika št. 1«.

Nov umik rdeče vojske pri Salli in pri Ladoškem jezeru

40.000 ruskih vojakov v pasti - 58 stopinj mraza v Helsinkiju

Helsinki, 19. januarja, o. Uradno poročilo finskega vrhovnega poveljstva pravi za večerajšnji dan:

Na Karelijski ožini nič novega. Na vzhodni meji so finski oddelki včeraj zavrtili vse sovražne napade, severovzhodno od jezera Ladog, Aitojikkij in Kuhnua. Finske patrle so uničile večino sovjetskih oglednikov. Na Laponskem so finski oddelki odbili sovražnika in pri Salli v nekaj dneh napredovali za 45 km. Pri Joutsajerviju se boji nadaljujejo. Na drugih delih bojišča precejšnje zatiseje. Na morju nič posebnega. Sovražno letalstvo je včeraj bombardiralo Hangoe, Abo, Wilmanstrand in Bjorko. V Wilmanstrandu sta bila pri tem dva mrtva in 4 ranjeni. Včeraj smo zbili 11 sovjetskih bombnikov.

Sovjetska vojska se je včeraj popoldne začela umikati pri Salli, kjer ji je grozilo uničenje. Tej so Sovjeti s silnimi napadi svojih ojačenih skušali omogočiti umik, a se zdi, da se jim ne bo posrečilo. Umikati sta se začeli pa tudi dve sovjetski diviziji severno od Ladoškega jezera, ker so jima Finci uničili vse zveze z zaledjem in onemogočili preskrbo. Poveljnik sovjetske vojske general Stern je dal zapoved za umik, da si prihrani nov poraz, ki je bil zaradi silnega mraza več kakor gotov.

V Helsinkiju ni bilo dano včeraj nobeno znamenje za alarm. Zavladal je strašen mraz. Toplo-

mer v predmestju Nikaju je padel na 58 stopinj pod ničlo. To je najhujši mraz od leta 1878 sem.

Moskva, 19. januarja. AA. Havas: Sporočilo vrhovnega sovjetskega poveljstva se glasi: 18. januarja je bilo delo naših čet v glavnem v gibanju patrol. Na nekaterih delih bojišča topniški ogenj. Na severu so letala izvedla ogledniške polete.

Rovanieni, 19. jan. o. Obkoljevanje sovjetskih čet pri Salli napreduje tako kakor so Finci pričakovali. Vse se zdi, da bo jedro sovjetskih čet v tej pokrajini v kratkem popolnoma zajeto. Zadnje dni je tudi vreme zelo koristilo Fincem. Temperatura je padla na 40 stopinj pod ničlo. Finci napredujejo predvsem zato, ker se poslužujejo v prvi vrsti lahkega vojnega materiala. Finske čete so zasedle pot Kemijervi-Markei ter stalno vzemirajo sovjetske čete, ki poskušajo odpeljati svoje največje poljske topove. Finci z obeh strani stalno napadajo sovjetske čete. Računa se, da so sovjetske čete zbrane v trikotu severno in severovzhodno od Salla in da znaša njihovo število 40 tisoč. V hribih južno in severovzhodno od Salla je bilo več spopadov med finskimi patrolami in sovjetskimi oddelki. Pogosto je prišlo do boja na nož. Finski vojaki so našli v tej pokrajini 5 letal, ki so bila prisiljena spustiti se zaradi tega, ker se je kril prijel preveč ledu. Nekli finski vojak je s puško sestrelil eno od štirih sovjetskih letal, ki so izvedla napad na njegov oddelk.

Sodba tujine o obisku kneza namestnika v Zagrebu

Zeneva, 18. jan. AA. Švicarsko časopisje je posvetilo posebno pozornost obisku Nj. kr. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge v Zagrebu. Vsi tukajšnji mednarodni krogi so bili pod globokim vtisom tega obiska, ki v tem trenutku pomeni velik dogodek. V vseh mednarodnih krogih so ta obisk pospremili z velikim zanimanjem. O tem so poudarili predvsem naslednje:

1. Jugoslavija je s tem obiskom pred vsem svetom dokazala, da je končnoveljavno rešila vprašanje svojega obstanka, t. j. hrvaško vprašanje, in da je na ta način odstranila pravčasno vse nevarnosti, ki so pretile, če se to vprašanje ne reši.

2. Jugoslavija se počuti zelo močna v svoji notranjosti. Njena notranja trdnost ima vpliv tudi na njen zunanji položaj, ki se je s tem obiskom znatno in značilno skrepil.

3. Jugoslavija predstavlja eno glavnih oporišč miru na Balkanu v jugovzhodni Evropi.

4. Hrvatje in hrvaški narod prihajajo na ta način v sklop konstruktivne politike, ki se danes izvaja na Balkanu in v Srednji Evropi za ohranitev miru in nevtralnosti.

5. Vsi mednarodni krogi so zainteresirani pri urejanju razmer na Balkanu in v Srednji Evropi ter v Nj. kr. Vis. knezu namestniku po-

zdravljajo enega najkonstruktivnejših delavcev za uredničenje takšne politike.

6. Tuji časnikiarji in mednarodni krogi, kakor to poročajo iz dobro obveščenih virov v Rimu, Berlinu, Parizu, New Yorku, Budimpešti, Sofiji in povsod na Balkanu, pišejo, da je ta obisk glavno vprašanje, ki je zanimalo vse odgovorne kroge zadnje tri dni, kroge, ki stoje pod vplivom dejstva popolne vdanosti hrvaškega naroda Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, dinastiji in jugoslovanski skupnosti. Jugoslavija je bila v teh treh dneh predmet globoke pozornosti vse mednarodne javnosti.

7. Zagrebški obisk tolmačijo tako, da je Jugoslavija izredno okrepljena ter tvori glavni steber miru in nevtralnosti na Balkanu ter v Srednji Evropi.

8. Obisk v Zagrebu smatrajo v mednarodnih krogih v Švici kot pomemben prispevek k miru na Balkanu in v Srednji Evropi.

Vse časopisje — bodisi nemško, angleško, francosko ali italijansko — je v svojih poročilih poudarilo, da je Jugoslavija po tem obisku brez dvoma krepkejša ter da uživa spoštovanje v obeh vojskujočih se taborih, predvsem pa spoštovanje Balkana. Jugoslavija se smatra za tako močno, da pomeni namestniku miru.

Posebne ladje za boj proti plavajočim minam

London, 19. jan. o. Tajnik angleškega mornariškega ministrstva Shakespeare je včeraj v poslanski zbornici povedal, da je vojna mornarica dala izdelati večje število posebnih manjših ladij, oskrbljenih z novimi pripravami za povzročanje eksplozij plavajočih min. Te ladje bodo križarile po vseh predelih obalnih voda, kjer se dozdaj opazili take mine. Upajo, da bodo s tem novim zanesljivim sredstvom kmalu očistili angleške obalne vode nevarnosti.

Politični sestanki v Belgradu

Belgrad, 19. januarja, m. Današnji pravoslavni praznik »Razglašenje« bodo posamezne politične skupine izkoristile za sestanke svojih vodstev. Tako so za danes dopoldne sklicali sestanek izvršilnega odbora demokrati. Na njem bodo razpravljali o vseh perečih notranje-političnih vprašanjih, predvsem o tistih, ki se nanašajo na nove volitve ter o vprašanju državne preureditve. Bivši predsednik poslanske zbornice Ribar pa bo imel s svojimi pristaši iz opozicijske levice danes popolno zborovanje v Belgradu, na katerem bodo posamezni govorniki razpravljali o sporazumu s Hrva-

Vremensko poročilo

Rateče-Planica: —11, 35 cm pršiča na 36 cm podlage. Skakalnica uporabna.

Bled: —12, pooblačeno, 45 cm pršiča na 25 cm podlage.

Polzevo: —14, sneži, 31 cm snega, pršič.

Pokljuka: —12, oblačno, 50 cm pršiča na 65 cm podlage.

Komna: —8, jasno, 180 cm snega, pršič.

Kranjska gora: —10, pooblačeno, 50 cm snega, pršič.

Velika Planina: —7, oblačno, 6 cm pršiča na 95 cm podlage.

Krvavec: —8, oblačno, 5 cm pršiča na 105 cm podlage.

Francoski komunistični prvak Marty, znan iz španske državljanske vojne pod imenom »klovec iz Albacete«, sedaj v Moskvi, je napisal v uradnem sovjetskem glasilu »Pravdi« članek, v katerem silovito napada Francijo, »da ograzi Nemčijo in svetovni proletarijat«, da pa bodo »oblaki rdečih letal ter milijoni sovjetskih armad« že obračunali s sedanjimi zatiralci svobode v Franciji. Novo potrdilo, da so Francozi imeli prav, ko so komunistične voditelje postavili pred vojno sodišče kot plačance tujih držav.

Vesti 19. januarja

Norveška vlada je izdala sklep o takojšnji uvedbi prostovoljnih vojaških vaj za moško in žensko mladino. Organizacijo vaj bo vodil kraljev sin, knez Olaf.

Odpuščen policijski nadzornik je včeraj v Bagdadu ustrelil iraškega finančnega ministra, menda iz osebnega maščevanja.

Francosko vrhovno vojaško poveljstvo poroča, da je bil včerajšnji dan na zahodnem bojišču miren. Francoske prednje straže pa so ujele nekaj Nemcev.

Turško časopisje prav nič ne poroča o bližnji konferenci balkanskih držav, iz česar sklepajo, da si Turčija od tega sestanka ne obeta posebnih uspehov.

Finske oblasti so našle v sovjetskih bombnikih, sestreljenih pri Aboju, zemljevide, na katerih so imeli rdeči piloti zaznamovano pot v Stockholm in druga švedska mesta. Iz tega dejstva sklepajo, da Sovjeti pripravljajo napad tudi na Švedsko in Norveško, če bi se jim posrečilo obračunati s Finci.

Neznani atentatorji so vrgli v zrak neko tovarno za strelivo pri New Yerseyju v USA. Tovarna je delala za angleška in francoska naročila.

Predsednik finske republike, Kallio, je dal glavnemu američkemu dnevniku »New York Herald Tribune« izjavo, v kateri prosi predsednika Roosevelta, naj omogoči Finski dobavo letal in protiletalskega topništva, ker je to dvoje Fincem najpotrebnejše. Dalje ga prosi Kallio, da bi vsako večje ameriško mesto vzelo v varstvo kak finski kraj in samo tistemu izkazovalo pomoč.

Srednje močan potres je bil včeraj po raznih mestih Gornje Italije.

Do hude železniške nesreče je prišlo pri mestu Zittau na Saškem, kjer se je potniški vlak zaletel v avtobus. 12 ljudi je bilo po uradnih poročilih mrtvih, 20 pa hudo ranjenih.

Konec lanskega leta je Italija imela v delu 82 ladij v skupni izmeri 153.000 ton.

Trgovinski promet med Nemčijo in Madžarsko je začel zadnje čase spet naraščati, kakor kaže želja nemška uradna poročila.

Hitlerjev namestnik Hess je imel pred nekaj dnevi govor, v katerem je dejal, da bo treba zaradi izgub na bojiščih zvišati število rojstev, če hočejo Nemci obdržati svojo moč. Ker je veliko družinskih očetov na bojiščih, bodo oblasti pospeševale nezakonska rojstva in ne bo nobene razlike med zakonskimi in nezakonskimi otroki. Glasilo nemških SS oddelkov »Das schwarze Korps« pristavlja k Hessovemu govoru, da »bodo vsakogar, kdor bi se izmikal očetovstvu smatrali za veleizdajalca«.

Štirje pokrajinski tajniki italijanske fašistične stranke so bili izmenjani. To pomeni začetek čiščenja, ki ga je napovedal glavni tajnik stranke v svojem nedavnem govoru.

Poljski general Haller, ki je med svetovno vojno poveljeval poljskim legijam v Franciji, je po nalogu svoje vlade dopotoval v New York in bo sprejel tudi pri predsedniku Rooseveltu.

Zaradi kravenja v možganih je ponoči umrl znani ameriški senator Borah, najbistrejši in najsitnejši nasprotnik predsednika Roosevelta in njegove politike.

Tri angleške vojne ladje čakajo pred pristaniščem v S. Franciscu, da bi zajele parnik, na katerega bi se moralo te dni ukrati 500 mož posadke z nemškega parnika »Columbus«. Med posadko je menda več nevarnih volonov, ki bi jih Angleži radi dobili v roke. Nemško poslanstvo je zaradi tega odredilo odhod mornarjev iz Amerike čez Japonsko in Rusijo v Nemčijo.

Predsednik italijanske vlade Mussolini je včeraj sprejel kraljevega namestnika za Albanijo, ki mu je poročal o političnem, gospodarskem in socialnem položaju v Albaniji.

Bivši švedski zunanji minister Sandler hudo napada sedanjo švedsko vlado, zakaj ni sklenila vojaške zveze s Finsko. Vladni listi mu odgovarjajo, da je bil Sandler 7 let zunanji minister pa tega ni znal storiti.

O hudem angleškem letalskem napadu na nemške utrjene otoke poročajo z Danskega.

Holandski pisatelj, organizirani v Pen-klubu, so poslali poljskemu Pen-klubu brzojavko, v kateri izražajo sožalje nad smrtjo poljskih kulturnih delavcev, pobitih ob nemškem in ruskem napadu na Poljsko. Slovenski Pen-klub pa je pred kratkim sprejel v svoje članstvo bivšega poverjenika Kominterne za Slovenijo, tiste Kominterne, po katere nalogu koljejo boljševiki poljske in ukrajinske kulturne delavce.

Angleški poslanik v Parizu, Campbell, je imel včeraj na nekem kosilu govor, v katerem je dejal, da bo po sedanji vojni ustvarjen nov red, ki bo temeljil na vzajemni pomoči, kakršno si že izkazujejo Anglija in Francija. Anglija in Francija se bosta vojskovali, dokler Nemcem ne bosta dokazali, da nauk o sili kot sredstvu za nemško nadoblast, ne more obveljati.

Mraz in snežni viharji onemogočajo v Holandiji promet po železnicah in prekopih.

Nemški napad na Holandijo in Belgijo je za zdaj odložen, tvori pa še vedno sestavni del nemškega operacijskega načrta — piše francoski tisk, ko razpravlja o zbiranju nemške vojske.

Prašni dež v Italiji

Milan, 18. januarja. AA. DNB: V okolici Bologne se je zadnje dni pripetil čuden naravni pojav. Pravec dež na moč finega prahu je pretrgal električni tok visoke napetosti na šestih od sedmih vodih, tako da je bila Bologna popolna brez električnega toka. Več velikih tovarn je moralo ustaviti delo. Električni vlaki med Florenco in Anconio so imeli velike zamude. Razen tega so višji okrajji Bologne ostali zaradi pomanjkanja električnega toka tudi brez vode. Mislijo, da je veter zanesel ta prah po viharju, ki je pretekli teden divjal v Testu in na spodnjem Jadranu. Drobni delci prahu in soli so se namreč vsedli na izolatorje električnih vodov visoke napetosti in je tako tok švignil v zemljo. Zdaj morejo cele armade delavstva čistiti izolatorje na električnih vodih.

Rojstni dan kraljeviča Tomislava

Belgrad, 19. januarja, m. Nj. kr. Vis. kraljevič Tomislav praznuje danes svoj 12. rojstni dan. Slavi ga v Angliji, v Sandroju, kjer študira.

Prehod tuje vojske čez Jugoslavijo

Pariz, 19. jan. o. Francoski listi so prinesli naslednje poročilo Agencije Havas iz Beograda: Z ozirom na vesti tujega tiska, da je Jugoslavija dovolila prehod tuji vojski čez svoje ozemlje, izjavljajo na pristojnih jugoslovanskih mestih, da jim o tem ni nič znanega in da so vse take vesti neosnovane.

Atentat na londonsko smodnišnico

London, 19. jan. o. Včeraj zjutraj je prišlo do hude eksplozije v veliki smodnišnici Waltham Abbey v severnem delu Londona. Pri tem je bilo 5 uslužbencev ubitih, večje število pa hudo in manj ranjenih. Atentat so pripravili ali Irci ali pa voluhi kakke tuje države. Policije je vedela, da nameravajo pogaziti smodnišnico v zrak in se ji je posrečilo to preprečiti. Zarotniki so mogli povzročiti samo manjšo eksplozijo, ki razen človeških življenj ni prinesla posebne škode.

Francija in Rusija brez trgovske pogodbe

Pariz, 19. januarja, o. Uradno izjavljajo, da vesti o ustavitvi rednih trgovskih odnosov med Francijo in Sovjetsko Rusijo niso čisto točne. Trgovski odnosi med obema državama so bili urejeni s posebno pogodbo, ki je pa potekla v decembru. Sovjetska Rusija ni storila nobenega koraka, da bi bila ta pogodba podaljšana. Sedanje stanje pa ne izključuje možnosti, da bi se začela kaka nova pogajanja za nov trgovski sporazum med Francijo in Sovjeti.

Nov potres v Turčiji

Istambul, 19. jan. o. Včeraj je zopet divjal potres v južni Anatoliji, kjer je bilo 50 mrtvih in nad 160 ranjenih. V severni Anatoliji se je v 24 urah zemlja osemkrat stresla. Iz teh krajev ni nobenih poročil, ker so vse brojavne naprave poškodovane. Računajo, da je nad 400 hiš popolnoma porušeni. Iz Smirne prihajajo poročila, da je potres povzročil nenavadne poplave in plazove, ki so z višine 400 m udili proti dolini in zasuli več vasi in uničili dva mostova ter tako zamašili tok reke, ki se je po drugi poti razlila proti dolini. Poplave v pokrajini Brusa še vedno trajajo. Poplavljenih je 15 vasi.

Posveti za boljšo vojno preskrbo Anglije in Francije

London, 19. jan. o. Snoči je bilo izdano uradno poročilo o posvetovanjih, ki sta jih te dni imela francoski minister za oboroževanje Dautry ter angleški minister za vojno preskrbo Burgin. Poročilo ugotavlja, da delo stalnega angleško-francoskega odbora za preskrbo zaveznikov z orožjem in surovinami razveseljivo napreduje. Pri posvetitvi je bilo sprejetih več ukrepov za poglobitev skupnih naporov pri izdelovanju orožja in za zagotovitev preskrbe vojnih surovin za Anglijo in Francijo.

Spor med Sovjeti in Švedsko

Stockholm, 19. jan. o. Reuter: Sovjetska vlada je v svojem odgovoru na švedski protest, ker so minuli teden sovjetska letala bombardirala švedsko ozemlje, odgovorila, da obžaluje ta incident. Sovjetska letala, pravi nota, so zaradi viharja izgubila smer ter so zaradi tega letela nad švedskim ozemljem.

Končan je posvet gospodarskih zbornic

Ljubljana, 19. januarja.

Včeraj je bil drugi in zadnji dan konference, ki so jo bile sklicale gospodarske zbornice iz vse države. Zjutraj so se sestali zastopniki zbornic s pomočnikom finančnega ministra, dr. Filipančiča. Ob enajstih dopoldne pa je bila nato plenarna seja na tej konferenci. Predsednik Ivan Jelačin je objavil, da so bili na interni konferenci sprejeti nekateri sklepi, ki jih bodo gospodarske zbornice postavile kot konkretne predloge. Za Jelačinom je spregovoril dr. Filipančič, ki je podčrtal svoje mnenje, da ni moglo na tej konferenci priti do konkretnih sklepov, saj se dajo tako pomembna vprašanja reševati le ob pismenih predlogih, ki jih je treba preučiti skupno s predlagatelji v smislu možne in pravične rešitve. Dejal je, da je bilo pri davčni reformi po prepričanju vlade storjeno vse, kar zdaj nujno zahtevajo sedanje državne potrebe in razmere. Predlogi, ki nimajo namen, odgoditi izvajanje reforme, bodo odklonjeni. Iz njegovih izjavanj se je dalo posneti, da so časi in sedanjí položaj taki, da je čim večja finančna okrepitev države absolutno potrebna, če hoče biti država varna pred morebitnimi presenečenji, ki jih uturene prinese bodočnost, in dovolj močna, da bo kos vsem nalogam ter problemom, pred katere bi bila postavljena. Finančno ministrstvo bo rado upoštevalo predloge na tej konferenci ter bo pristalo na nekatera olajšanja, ki ne bodo škodovala finančnemu efektu kakor ga država pričakuje. Vse predloge je treba natančno izdelati ter jih predložiti finančnemu ministrstvu, ki jih bo proučilo ter dobilo podlago za nadaljnje razgovore. Ministrstvo bo, kolikor bo v sedanjih razmerah in potrebah višjega reda le mogoče, upoštevalo predloge gospodarstvenikov.

Pomočnik finančnega ministra je nato odšel na finančno ravnanje, kjer je imel več razgovorov, danes pa odpotuje v Zagreb.

V prostorih ljubljanske zbornice pa se je nato razvila načelna debata, v katero so posegali zastopniki zbornic iz vse države. V imenu Zveze inženirskih zbornic je govoril inž. Minič, ki se je v imenu svoje korporacije pridružil akciji gospodarskih zbornic. Prav tako se je v imenu inženirskih zbornic v Belgradu pridružil akciji inž. Svabič. Sledila je debata o pridobitni, v katero so posegali številni govorniki. Na popoldanskem sestanku so pod predsedstvom M. Stanojeviča iz Belgrada udeleženci debatirali o ostalih točkah dnevnega reda ter o referatih. Nato pa je bila sestavljena posebna resolucija, ki pravi med drugim, da je zadnja davčna novela v velikem delu davčnih zavezancev vzbudila novo presenečenje in nejevoljo, zlasti ker so bili važni ukrepi objavljeni brez slehernega sodelovanja z zbornicami. Povišanje obremenitve v posameznih oblikah neposrednih davkov, novi predpisi o vodenju poslovnih knjig, nove kazni in dejstvo, da k novi davčni noveli ni bila dodana nobena dokumentirana motivacija, to so glavne točke, nad katerimi se resolucija pritožuje. Zbornice dobro vedo za sedanje izvedene razmere, ki tudi naši državi in njenim državljanom nalagajo izredne dolžnosti. Pripravljeni so dati državi vso gmožno podporo, da bi bilo ustrezno sedanjim državnim potrebam, zlasti še nujnim potrebam, državne obrambe. Konferenca pošilja finančnemu ministrstvu, da bi bile odvražene nezaželene posledice, dokumentirane predstavitve o vseh vprašanjih, o katerih je konferenca razpravljala. Zbornice prosijo finančno ministrstvo, naj omogoči predstavnikom gospodarskih zbornic in korporacij, da bodo na podlagi teh spomenic s predstavniki finančnega ministra izdelali predlog za spremembo zadnje davčne novele.

Ta resolucija je bil sprejeta soglasno, nato pa so se zastopniki gospodarskih zbornic iz vse države razšli.

Socialna in nacionalna miselnost dr. Novačana in „Jutro“

Celje, 18. januarja.

Poročilo »Slovenskega doma« o kavarniškem spopadu, oziroma boljše, o neposrednem vzroku tega dogodka, katero je skoraj vsa javnost brez razlike političnega prepričanja sprejela s polnim zadoščenjem, je postalo »nacionalnem« »Jutru« smešno, neokusno in nemoralno. Po svoji »moralni in nacionalni« dolžnosti se je oglasilo s posebno zanimivim naslovom »Kako so smešni« in se osmešilo samo, kajti v včerajšnji številki »Jutra« se je oglasil g. generalni konzul v pok. dr. Novačan in pobil »Jutrove« beležke, ker ne odgovarja resnici, kakor pravi sam. O zasebni tožbi proti g. dr. Novačanu bomo spregovorili, ko bo mogel »nasprotnik« postaviti svojo obrambo, ker je dejanska res, da je predmet še »sub judice«, saj bo 24. januarja popoldne na okrajnem sodišču v Celju razprava, katere se bodo mogli udeležiti vsi, ki se zanimajo za to afero.

Prav duhoviti besedni »kalambur« (izraz slovenskega pisatelja), o katerem piše g. dr. Novačan v dopisu »Kako ste smešni«, je pokazal pisec, ker je po svoji socialni miselnosti proglasil vilo, katero je prodal za 580.000 din, za bajto. Res, socialna miselnost človeka, ki živi skoraj v delavski koloniji, kjer se v tesnih in nezdružljivih ter nekaj tisočev vrednih bajtah in kočah stiskajo številne družine s sedmimi ali celo več družinskimi člani.

Ko je g. generalni konzul v p. blagovolil naštet svoje premoženje, ki smo ga mi pozabili omeniti, namreč svoja dva vola in šepavega psa, je pozabil na ono kravo, ki je »stopilac« v politiko kmalu potem, ko se je g. poslanec poslančevanja naveličal.

Ko smo označili g. dr. Novačana za poslanca JNS, smo morebiti zares rekli malo preveč. Na razne barvne odtiske pri tej gospodi se namreč ne spoznamo popolnoma točno, vsekakor pa stoji to, da se tudi glasilo JNS »Jutro« brani prevelike bližine g. dr. Novačana. Nihče pa ne more spraviti s sveta dejstva, da je g. dr. Novačan pri P. Živkovičevem slavnostnem obhodu po Sloveniji in obisku v Celju živahno sodeloval s pestmi in z metanjem polen. Torej je nastopil kot vojščak v obrambo predsednika JNS Petra Živkoviča.

Ako misli gospoda iz JNS tabora o kupčiji sami, iz »Jutrove« beležke ni razvidno. Naslov samo bi kazal na to, da se jim zdi razburjenje zaradi dejstva, o katerem smo poročali, zelo smešno. Nam se stvar ne zdi prav nič smešna!

K dr. Novačanovi ugotovitvi v drugi točki

Umrla je Marija Ljubič, magistratna upokojenka, v starosti 63 let. Bila je rojena v Cirkčah pri Kranju. Pokojnica je poznala staro Ljubljano do vseh podrobnosti. Pogreb bo jutri v soboto ob 16 izpred mrliške veže zavetišča sv. Jožefa na Vičdovdanski cesti 9.

Patrick Quentin:

Smrt vznemirja Craigley College

Brezvetrno popoldne brez najmanjša epice. Drobekani oblaki, podobni jabolnicnim cvetovom, so viseli nad zgradbo v Craigleyju. Bilo je eredi leta, eredi trimesečja, eredi tedna, sredi popoldneva. Soparica je migotela med mladimi topoli, ki so se dvigali na robu igrišča in blazili stroge črte šolskih zgradb, ki so se kazale ekzi zelenje. Tudi narava in ljudje so bili nepremični, saj se celo učencem ni prav ljubilo skakati. Pretegovali so se v travi ob nogah svojih staršev, zvečeli travo in leno spremljali potek nogometne tekme med očeli in učenci. S tekmo je bilo zaključeno trimesečje.

Razen udarcev po žogi in lasnega hrupa gledalcev ni bilo slišati nobenega šuma.

Človek, ki bi ga bolj mikalo razmišljati in sklepati kakor spremljati potek nogometne tekme, bi utegnil opaziti, da v rednem ozračju nad poljano nekaj ni v redu. Zrak je bil nekam preveč vročičen, oblaki, jablanovemu cvetju podobni, pa preveč rdečkasti... Dejansko so se tam v daljavi, daleč, da jih oči skoraj ni moglo več opaziti, nad Bristolskim zalivom kopičiti temni oblaki. Niso pa bili ne učenci, ne nebo, tako mirni, kakor bi se na prvi pogled zdelo. Dečki in ženske rosti zelo pazijo na dober dojem, zato sta

je kot dobro vzgojene fantičke vse mučila bojazen, da jih starši ne bi osramotili pred tovariši; postavljali bi se radi pred njimi pozneje, ko bo tekma v kraju. Za tiste male enobe, katerih očete so igrali v tej tekmi, pa se je bojazen pretvorila v pravo muko. John Lucas, paglavac s pegastim obrazom in obilnim nosom, bi se bil najrajši pogreznil v zemljo zato, ker se je njegov oče, anglikanski škof iz Saltmarcha, vsakokrat, ko bi moral udariti žogo, zaletel na starinski način! Ali mu je smel kaj takega nagosti, njemu, svojemu sinu? Povrh pa je še nosil bele hlače, ki so bile preteene za potetavo, ki v zadnjem času prav gotovo ni hujšala...

Niso pa bili v ekrebeh samo učenci. Za igriščem je novi vratar in hkratu vrtnar MacPhey, rinil valjar čez travnik. Ta poseel prav gotovo ni prehudo utrujal tako siljane razvitega fanta. Toda MacPhey je vendar od časa do časa obstal ter naglo pogledal tja proti belooblečenim dečkom. Njegov pogledi so zlasti veljali učencu, ki je bil vratar (goalma) — Eriku Bernard-Moosa, enemu od obeh amerikaliskih dvočkov, ki sta ta mesec stopila v šolo. Ali je morda MacPhey občudoval spretnost, s katero je mladi Amerikanev branil gol? Morda. Po globoki gubi na

njegovem čelu, ki se je črtala vse globlje, bi se dalo sklepati, da ni tekma sama toliko zanimala tega gledalca. In res se je na vratarjevem obrazu, ko je gledal mladega Moosa, pojavil izraz, ki bi ga bilo težko razložiti.

Prav nič pa ni resnilo vedrega obraza Harveya Natlona, mladega profesorja iz Oxforda; zelo oblastno je opravljal nalogo sodnika na tej tekmi. Pogledi njegovih očel, polnih najlepš anglosaške modrine, so iskali Sofijo Dodd, edino hčerko šolskega ravnatelja, večkrat kakor pa je to zahtevala igra. Toda človek bi moral biti čez mero trdosrčen, če bi hotel vreči vanj kamen zato, ker sta ga manj zanimali etarinska igra monegnora Lucasa ali pa spretnost Erika Moosa, kakor pa Sofija Dodd, ki se je zdela s svojo lahno ožgano poltjo in z velikimi kot morje sivimi očmi posebljenje tega krasnega poletnega popoldneva.

Sofija pa se je le kazala vedro, njene misli pa niso bile nič kaj prijetne. Bila je utrujena od onemoglosti. Utrujena od igre, utrujena od vročine, utrujena od nenehnega spraševanja staršev, ki jim je morala pripovedovati prijetne zgodbe o glasbenih sposobnostih njihovih sinov. Zdelo se je celo, da jo utrujajo tudi prepogosti pogledi nogometnega sodnika... Oh, seveda, g. Nettlon je bil privlačnejši kot večina profesorjev... Gotovo. Temu ni bilo moč oporekati. Toda v očeh te mlade romantične deklice učitelji sploh niso bili moški, temveč samo statisti, s

Filmi

»Vražji študentje« (Kino Union). Tako veder in prijeten film se v sedanjih skrbih polnih časih človeku v resnici prileže. Marsikdo se že dolgo časa ni tako prisrčno in svobodno smejal kakor se smeje pri »Vražjih študentih«. Potešen in olajšan se vrača od predstave v življenje, lahkimi misli kakor bi se mu bil odvalil kamen od srca. Film je režiral Mac Fric, ki je imel v mladom rodu, študentih, in v etarjezi igralski generaciji, profesorjih, si jame pomočnike pri izvedbi svoje zamisli. Njegova režija in dobra igra nastopajočih sta ob imenitnem manuskriptu po odrekanem delu, ki je v Pragi dosegla velik uspeh, napravila delo, ki ga odlikujeta neprilip, iz življenja do pitice prezenzen, nikdar pretiran humor, in velika srčna plemenitost. Kos mladega sveta živo stopa pred nas, mladostni epomini se lotevajo odraslega gledalca, zlasti časi in njih prešernosti spet ožive v vsem svojem sijaju pred njegovimi duhovnimi očmi. Tako pristno in iskreno postavljenega filma čehi v celam prav gotovo še niso dali. Neposredna svežost tega dela preseneča, prav kakor preseneča ljubeznivost humorja. Film si velja ogledati.

Kradli so prašiče, da ne bi za božič otepali samega krompirja

Maribor, 18. januarja.

Orožnikom v Hočah se je posrečilo razkrinkati tatinstvo in vlomilsko družbo, ki je njim in vsem posestnikom v okoliših povzročila zadnji čas obilo preglavje. Orožniki so že dolgo časa sumili, da se v viničariji posestnika Gradišnika v Čreti, v kateri stanuje viničarka Ana Flšinger, njen 17 letni sin Stanislav Dajčman in njen priležnik Rudolf Kuhar, dogajajo nepošteno stvari. Orožniki so stanovalec viničarije opazovali in ko so bili obveščeni, da je bil izvršen te dni pri posestniku Prstecu v Zg. Polskavi vlom, so napravili nenaden pregled v omenjeni hiši. Pregled je imel popoln uspeh. V raznih skrivališčih so odkrili bogat plen, ki dokazuje, da sta se Kuhar in Dajčman že precej dolgo obrtoma bavila z vloomi in tatvinami. Do sedaj se je posrečilo dokazati štiri take vlome, ki še niso bili pojasnjeni, orožniki pa upajo, da bo še več njihovih pregreh prišlo na dan. Največje skladišče sta imela zlikovca v kuhinji, kjer sta izkopala v tla veliko jamo, jo pokrila s deskami in prstjo in na vrhu naložila kup drv. Orožniki pa so imeli dober nos ter so to skrivališče kljub zakritju našli. V njem je bil kožuhovalni plašč, več parov moških čevljev, velik lonec masti ter razni drugi predmeti. Drugo skrivališče je bilo v Dajčmanovi postelji, kjer je bil daljnogled, puška, pištola, srebrna doza za cigarete, več žepnih nožev, aparat za elektriziranje itd. Na podstrešju so našli razne dele koles. Četrto skrivališče je bilo v hlevu, kjer so našli še eno puško, fotografski aparat ter več oblek. Na podlagi teh najdb so do sedaj že pojasnili vlomne tatvine pri že omenjenem posestniku Prstecu, dalje pri Karlu Visočniku na Hočem Pohorju, pri Viktorju Petku iz Pivole ter pri Pavlu Skubicu iz Zgor. Hoč. Pri posestniku Visoč-

Minister dr. Krek v Sloveniji

Belgrad, 19. januarja, m. Gradbeni minister dr. Miha Krek je sredi odpotoval v Ljubljano ter bo prihodnje dni imel več sestankov s pristaji JRZ v Sloveniji.

Dva so našli mrtva, enega ob progi, drugega v gozdu

Celje, 19. januarja.

V Vrhnju blizu St. Jurja pri Celju je smrt poiskala 66-letnega delavca Mihaela Kumbergerja iz Proženjske vasi. Ko je šel zvečer domov, ga je pri prehodu čez železniško progo odbil vlak in ga vrغل v breg, kjer si je ob kamenju razbil lobanjo. Našli so ga mrtvega in ga odpeljali domov, kjer so ga položili na mrtvaški oder.

Niš manj tragična nesreča je zadela očeta 14 otrok, posestnika Antona Pečka iz Straže pri Dramljah. Dne 9. januarja je šel v Celje po smodnik za obično, odkoder pa se ni več vrnil. V torek, 16. jan., so Pečkovi našli očeta mrtvega v gozdu za Dramljami. Peček je v pozni noči najbrž zašel s poti v gozdu, omagal in nato zaradi hudega mraza zmrznul. Za Pečkovo družino je izguba očeta zelo hud udarec, posebno še zato, ker je pri hiši še več nepreskrbljenih otrok.

Včasih je težko ubogati...

Maribor, 18. januarja.

V Nemčiji so bili nekoč zelo razširjeni družabni klubi »Schlaraffia«, v katere so imeli dostop samo izbrani, ponavadi najbolj petični meščani posameznih mest, in sicer samo moški. V teh klubih se je gojila družabnost, predvsem pa je bilo v časti pivo in dobro vince. Tudi tam, kjer so Nemci živeli med drugimi narodi v večjih skupinah, so si te klube osnovali. Vsak član kluba je dobil posebno ime, pri svojih sestankih pa so bili oblečeni v nekatere maskare, kar naj bi dvigalo veselo razpoloženje zbranega omizja. — Tudi Maribor je imel svoje »Schlaraffia«, ki je imela posebno, nalašč za njo napravljene družabne prostore v unionski dvorani. Ko pa je prišel v Nemčijo na oblast Hitler, je pometel z vsemi takimi klubi in društvi. Po njegovem naku naj bi bili vsi pripadniki nemškega naroda enaki tudi v družabnem pogledu ter bi se smeli združevati samo v hitlerjevskih organizacijah. Na povelje iz Nemčije so začeli razpuščati tudi »Schlaraffie« v inozemstvu. Mariborsko društvo se je dolgo branilo, nazadnje pa se je le moralo udati. Schlaraffia se je razšla, toda le na videz. Ker je bilo njenim članom žal za prijetno družbo, so stvar uredili tako, da so Schlaraffio prekrstili v »družabni klub« (Geselligkeitsrunde) ter so si našli nove prostore za zbiranje v Orožnovi ulici.

niku so se vlomilci pred božičnimi prazniki založili tudi s 70 kg težkim prasatom, katerega so zaklali kar v hlevu ter ga potem na polju razkosali ter odnesli domov.

Ljubljana od včeraj do danes

Snežilo je tudi včeraj ves dan. Pozno popoldne je sicer za nekaj časa ponehalo, toda kmalu je spet začelo drobno mršiti. Kakor hitro človek pride iz srede mesta malo na periferijo, lahko opazi, da je tokrat zapadlo prav za prav izredno mnogo snega. Na periferiji gledamo zdaj pravo zimsko pokrajino kakor je marsikdo že ni videl več let. Tam se slika tudi ne bo tako naglo izpremenila, drugače pa je v mestu. Brezposelni in mestni delavci so se nemudoma spravili na delo, da bi pospravili sneg z ulic. Lepo so ga najprej spravili h kraju in nakopili, zdaj po so prišli ponj z vozovi. Po vseh mestnih ulicah ga pridno nakladajo in vozijo proti strugi Ljubljanice, kjer ga z nabrežja mečejo po strmini v vodo. Sneg v mestu mora z ulice, da ne ovira prometa. Za to opravilo se vsakokrat, kadar pade kaj več snega, zanimajo zlasti tisti brezposelni, ki vselej radi primejo za delo, kadar se le pokaže prilika. Takole si postrani zaslužijo kakšen dinarček za najhujšo potrebo. Po mestu pa odkidavajo sneg zasebniki, ki ga mečejo pod rob pločnika. Treba je osnažiti hodnike, da se ne bo na njih napravila umazana brozga.

Po snegu spet mrzlejšje vreme

Zadnji sneg je prav za prav padel, ko je bila temperatura kar precej nizka. Pri 4 stop. Celzija in še več je metlo. Včeraj je šlo samo še prav drobno, začelo pa je že briti. Nekatere vremenske postaje so napovedovale, da se bo vreme izboljšalo in da se bo že v kratkem zjasnilo. Za zdaj prav za prav še ne kaže, saj smo davi kljub temu, da smo imeli v našem mestu več kakor enajst stopinj pod ničlo, doživeli, da je že na vse zgodaj spet narahlo nalezavalo. To je še dobro, da je toliko mrazal.

Bog ne daj, da bi bila ta dva dneva, ko je snežilo, temperatura bliže ničli! Dobili bi prav

gotovo kockast sneg, ki bi se ga nalezelo več kakor meter prav gotovo, če bi šlo tako kakor je. Saj je nalet trajal neprestano skoraj 48 ur!

V Ljubljani smo imeli davi —11,2 stop. C. v Mariboru —11 stop., v Zagrebu —13 stopinj Celzija. Enkrat je Ljubljana v nizki temperaturi posekala Maribor, Zagreb pa izjemoma enkrat oba. V Belgradu so bili zmernejši, našli so ga —4 stopinj Celzija, v Sarajevu —5 stop. Celzija. Na ljubljanskem letališču so davi namerili —13 stop. Celzija. Najbolj gorko so imeli v Kumborju (+9 stop. C.), v Dubrovniku +8 stop., na Visu +4 stop., v Splitu +4 stop. in na Rabu +4 stop. Celzija. V teh krajih je deževalo, drugod po državi pa snežilo. Čudno je, da včeraj v Zagrebu ni snežilo, ko je povsod okrog.

Spomnite se prezebajočih in lačnih ptic

Sneg je pokril tla in ptiči ne morejo do živaga. Prej so se kako prišli do kakšne drobnice ali zrnca, zdaj pa jim je zagodel sneg. Premražen in lačni letajo po mestu z napuša na napuše, nikjer nimajo obstanka. Prav je, da se jih zdaj nekoliko spomnimo, saj nam v gorkih mesecih delajo večjele e svojim ptjem in so koristni, ker ugonašajo mrčes po njah in vrtovih, Doma se mareskaj dobi kakšna drobnjava, ki bi šla sicer v pomije. Zakaj ne bi postavili kam ven, pred okno ali na nazidek od odprtem hodniku. Kako hitro zavohajo, kje ste jim pogrnili mizo! Najprej prileta eden ali dva, pa se kmalu dvigneta in gresta vabiti še svoje znance. Kaj naglo se pri »mizi« nabere cela krilatka družina s kosi, ščinkavci, črnoglavkami in senicami. Največ pa je svedra glasnih vrabcev. Človek je vesel, ko vidi, da je napravil dobro delo živahnemu, fletnemu drobižu!

nervoznost, ki je čez dalje bolj naraščala. Sedel je nekaj vetran od drugih in iskal v travi okrog eebe štiripersono deteljo. Videti je bilo, kakor da ne sliši klicanja svojih tovarišev: »Hej, ti tam! Moos mlajši! Sedaj jih pa bomo, samo če bo tvoj brat vzdržal do konca.«

Zivahnost je nekoliko uplahnila, ko se je pojavila gospa Dodd in začela obkavati goste na travniku kot gostiteljica, ki je morala biti do vseh povabljenecv enako ljubezniva. Kot baronovi hčerki in ravnateljevi ženi ji ni bilo nikoli težko vesti se za spoznanje ljubeznivejšee, enkoliko lahkotnejše, kakor slehernemu njenemu gostu. To ni bila malenkost, če človek pomisli, da je bil Craigley edea najuglednejših zavodov v vsej Angliji.

S svojimi belimi lasmi in skoraj plemskim prezirom do mode je gospa Dodd, kakor nekoč kraljica Viktorija, ki ji je bila v marsičem podobna, erečno družila tip matere in velike dame. To je tudi dosti pripomoglo, da je bila šola, ki jo je vodil njen mož, na tako dobrem glasu. S smehljajem in pokloni na vse strani, je znala ta dama s svojim veličastno mirnim nastopom prikriti več kakor eno samo bojazen: bojazen da morda ni naročila dovolj prigrizka za malico, e katero so se običajno zaključile tekme... strah, da bo njen mož, ki je še vedno enako za toploten temel ob knjigah, pozabil očiti nogometnega vratarja, ni obšla splošna na igrišče